

BILTEN 11

INFORMACIJE I SAVETI U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

Internet portal
POLJOPRIVREDNE
SAVETODAVNE I STRUČNE
SLUŽBE LESKOVAC

psssl.com

GOD. VIII BR.11
Štampano 23.11.2014
500 prmeraka

STR	TEMA	Opis	Napisao/la
3	AUTOHTONA LOKOŠNIČKA PAPRIKA	Autohtona crvena, mirisna i ukusna "paprika nizača", u ataru sela Donja Lokošnica	mast. ing. Jelena Stojiljković
4	MELIORATIVNO ĐUBRENJE U ZASADIMA VIŠNJE	Meliorativnim đubrenjem se iz osnova menja nivo plodnosti zemljišta	dipl. ing. Igor Ristić
5	HRIZANTEMA	Hzizantema, poreklom je iz Japana i Kine. Neki od naziva su joj i zimska ruža, šuman, jesenja ruža	dipl. ing. Boban Stanković
6	ZAŠTITA BOROVNICE	Najčešća gljivična oboljenja koja mogu izazvati štete u zasadu borovnice su : Antracnose, Godronia, Monilinia, Botritis, Phytophthora, Alternaria	dipl. ing. Mirjana Petrović
7	ESKA BOLEST VINOVE LOZE	Eska je kompleksna bolest vinove loze i veoma destruktivana	dipl. ing. Bojana Karapandžić
8	RADOVI U PČELINJAKU DECEMBRA MESECA	Decembra, koji je prvi mesec zime u kontinentalnom klimatskom području. Pčelinja društva već su oformila zimsko klube Imago je 3,5-5mm dug, sivo-smeđe boje sa	dipl. ing. Nenad Stefanović
9	PASULJEV ŽIŽAK	savijenom glavom na dole	m r G o r d a n a Jovanović

AGROPONUĐA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

AUTOHTONA LOKOŠNIČKA PAPRIKA

Na području Jablaničkog okruga, paprika je kultura koja zauzima značajno mesto u ukupnoj povrtarskoj proizvodnji. Autohtona crvena, mirisna i ukusna “paprika nizača”, u ataru sela Donja Lokošnica, svake godine je dominantna kultura.

Vegetacijski uslovi ove godine nisu pogodovali razvoju paprike. Sa sadnjom paprike, zbog specifičnosti vremenskih prilika ove godine se kasnilo desetak dana, a obično proizvođači ovu aktivnost počinju odmah nakon seoske slave, Đurđevdana. U Lokošnici je proizvodnja ove paprike tradicija i ponos, a skoro da nema poljoprivrednog gazdinstva koje nema proizvodnju ove kulture i koje u jesen ne okititi fasadu nizom ovog proizvoda. Sadnja je kasnila, a onda se razvoj, cvetanje i plodonošenje paprike odvijao pod jako nepovoljnim uslovima.

Osim primenjenih agrotehničkih mera, standardnih u proizvodnji paprike, kako bi se obezbedili visoki i stabilni prinosi dobrog kvaliteta, paprika zahteva visok intenzitet svetlosti i toplote. Visina biljke je oko 50 cm, stablo je srednje razgranato, čvrsto, svetlo zelene boje, sa krupnim listovima lancelastog oblika. Na dugoj plodnoj dršci nalaze se viseći plodovi paprike, nutans tipa, prosečne težine 60 – 80 gr. Plodovi su zeleni a u tehnološkoj zrelosti dobijaju karakteristično crvenu boju. Berba ove paprike obavlja se sukcesivno i počinje kada plod dobije intenzivno crvenu boju, karakterističnu za ovu sortu, a plodovi se osuše na biljkama 70-80 % dok se 10% osuši na suncu, na nizama, a onda se dosuši do 100 % u tradicionalnim sušarama na nižim temperaturama, kako bi paprika i dalje sačuvala specifičnu boju, miris i aromu. Dug, prav plod sa oštrim vrhom odlikuje se visokim sadržajem suve materije, ukupnih šećera i β -karotena.

Proizvodnjom “nizače” koja, kako kažu meštani, uspeva samo ovde i proizvodi se više od pet vekova, od domaćeg semena na tradicionalan način bavi se oko trista domaćinstava. Prinos je ove godine dosta slabiji nego predhodnih godina zbog izuzetno loših vegetacijskih uslova. Prosečan prinos „brenda“ sela Donja Lokošnica kreće se oko 30 t/ha. Nakon sušenja od ove količine dobije se 3 t mlevene paprike.

Meštani ovog sela sačuvali su tradicionalan način sušenja paprike. Nakon berbe, paprika se “niže” a nizama se okite kuće, objekti za čuvanje poljoprivrednih proizvoda i ograde. Kada se paprika osuši, nize se skidaju i vrši se selekcija, odvajanje peteljki od ploda, a dalji proces obrade zavisi od namene (mlevena, gruvana ili sušena „deset u vezi“ ili „na venac“.

Kako tvrde meštani, ovde se proizvodi najbolja sušena, mlevena i gruvana paprika za začin i pripremu raznih gurmanskih specijaliteta.

Svake godine se u ovom selu u vreme berbe organizuje tradicionalna manifestacija “Paprika-rijada” koja privlači sve veću pažnju proizvođača i stručnjaka, i ovom prilikom se bira najbolji proizvođač, a posetiocima se služe specijaliteti od paprike koje pripremaju meštanke ovog sela.

*Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo
Msc. Jelena Stojiljković*

MELIORATIVNO ĐUBRENJE U ZASADIMA VIŠNJE

Posebno veliku pažnju treba pokloniti đubrenju pri zasnivanju zasada jer ono ima za cilj da nivo hraniva dovede do optimalnog nivoa, posebno fosfora i kalijuma, i da se isti nađu u zoni korenovog sistema. Zbog toga su količine uvek veće od onih pri đubrenju zasada u rodu. Ovo đubrenje poznato je kao meliorativno.

Meliorativnim đubrenjem se iz osnova menja nivo plodnosti zemljišta. Njime se značajno povećava količina pristupačnih oblika hranljivih elemenata u zemljištu. Ono se može primeniti samo kod hranljivih elemenata čija je pokretljivost u zemljištu mala, a to su fosfor i kalijum. Zbog slabe pokretljivosti fosfora i kalijuma po profilu zemljišta, njih treba unositi u dublje slojeve – u zonu korenovog sistema. To se po pravilu obavlja pre podizanje zasada meliorativnim đubrenjem na „zalihu“.

Kod ovog načina đubrenja azot se ne primenjuje zbog velike pokretljivosti nitratnog jona u zemljišnom profilu tj. opasnosti od njegovog gubljenja ispiranjem. Pored unošenja fosfora i kalijuma meliorativnim đubrenjem neophodno je zemljište obezbediti i organskom materijom. To se najčešće postiže unošenjem stajnjaka. Njegova upotreba obezbeđuje zemljištu bolju mikrobiološku aktivnost i vodno-vazdušni režim. Sve ovo kasnije doprinosi boljem i lakšem usvajanju hranljivih elemenata u toku redovnog plodonošenja. Kod meliorativnog đubrenja osnovu za primenu fosfora i kalijuma predstavlja njegova količina u zemljištu.

Obezbeđenost zemljišta se računa na ceo sloj iz koga se uzimaju uzorci, a oni se izimaju sa dubine od 0-30 cm i 30-60 cm. Kod zemljišta sa vrlo visokim sadržajem fosfora i kalijuma ne treba izvoditi meliorativno đubrenje kako ne bi izazvali antagonizam između nekih elemenata, a time i njihov fiziološki nedostatak.

Đubriva koja se koriste za meliorativno đubrenje sadrže veću količinu fosfora i kalijuma, a malu azota.

Savetodavac za melioracije zemljišta
Igor Ristić, dipl. ing.

HRIZANTEMA

Cvece koje poklonjate nekom drugom ili promate na poklon umesto Vas govori o osećanjima. Svaka vrsta cveća ima svoju simboliku. Može se razvrstati prema boji čime ističemo njegovu simboliku. Crvena boja je simbol lepote i života, vatre i ljubavi, žuta radosti ali i ljubomore, zelena razumevanja i saosećanja, bela nevinosti, ljubičasta simboliše nežnost, narandžasta energiju života i ponos i plava boja simboliše sanjarenje ver-
nost i maštu.

CVEĆE OPLEMENJUJE, NEMO JE ALI MNOGO GOVORI... KAŽE ONO ŠTO SE REČIMA NE MOŽE ISKAZATI

Hzizantema, poreklom je iz Japana i Kine. Neki od naziva su joj i zimska ruža, šuman, jesenja ruža, ... S kraja jeseni, kada je sve manje drugog cveća u vrtovima, ona pažnju privlači svojim cvetovima. Gajenje hrizanteme može da bude na zatvorenom i otvorenom prostoru. Hrizantema voli rastresito zemljište, polusenovita mesta, tokom cvetanja zahteva dosta vode. Zalivaja se dva do tri puta nedeljno. Razmnožava se na dva načina: vegetativno (semenom) i generativno (reznicama). Razmnozavanje se vrši reznicama ,koje su dobijene od zdrave matične biljke. Reznice se uzimaju od kraja februara/marta do maja. Sadnja hrizantema ne sme da bude pre-gusta. Razmak sadnje hrizantema rastojanje od oko 40 cm jedna od druge.

Veliku opasnost za ovu biljku predstavljaju puževi. Preko noći obrste svo lišće i mlade izdanske. U proleće treba da se preduzmu mere da se oni unište. Sezону cvetanja hrizanteme možemo produžiti redovnim otkidan-jem cvetnih glavica koje su se osušile. Postoji više sorti, cvetovi su različite veličine i boje. Mogu da budu jednostavni, slojeviti i puni. U proleće kada krenu mladi izdanci, prihranu dodati na bazi kalijuma i azota.

***Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo
dipl. ing. Boban Stanković***

ZAŠTITA BOROVNICE

Poslednjih godina interesovanje za plodove visokožbunaste, kultivisane američke borovnice u svetu i kod nas je sve veće, jer je utvrđeno njeno anti-kancerogeno dejstvo, kao i veliko prisustvo antioksidanata koji uništavaju slobodne radikale u ljudskom organizmu .

Tržište Evropske Unije je otvoreno za borovnicu iz Srbije, naročito u junu i julu, jer priliv sveže borovnice iz drugih krajeva sveta tokom ovih meseci znatno opada . Ulaganje u intenzivnu proizvodnju borovnice, kako to znaju da kažu holandski borovničari, ulaganje je u budućnost svojih unuka obzirom da zasadi ostaju u punoj rodnoj kondiciji i preko pedeset godina .

Zaštita od bolesti i štetočina se sprovodi prema tačno određenim programima, sa ciljem da i u ovoj voćarskoj proizvodnji integralna zaštita pronađe svoje mesto kao preduslov za očuvanje životne sredine, ljudskog zdravlja i na kraju radi lakšeg plasmana na probirno Evropsko tržište .

Najčešća gljivična oboljenja koja mogu izazvati štete u zasadu borovnice su : Antracnose, Godronia, Monilinia, Botritis, Phytophthora, Alternaria.

Rezidbu borovnice tokom prve tri godine nakon sadnje treba takoreći i zaboraviti, odnosno uklanjaju se samo slabe, oštećene i suve grančice i one koje se ukrštaju . Borovnica rađa na mladima iz prethodne vegetacije, tako da u tekućoj godini treba obezbediti što bolje uslove za diferencijaciju rodni pupoljaka, za narednu godinu .

Borovnica se može brati ručno i mašinski, ali obzirom da se u Srbiji podižu mali zasadi, ručna berba je za sada jedini način ubiranja plavih plodova koji se prodaju za svežu potrošnju i za preradu u domaćinstvima i industriji . Plodovi kultivisane borovnice koji su namenjeni za potrošnju u svežem stanju beru se direktno u mala pakovanja od 250 grama i jedan berač može da nabere do 40 kilograma u toku dana .

*Savetodavac za zaštitu bilja
Petrović Mirjana, dipl.ing.polj.*

ESKA - BOLEST VINOVE LOZE

Eska je kompleksna bolest vinove loze i veoma destruktivana. Smatra se da oboljenje izaziva više gljiva koje napadaju sprovodni sistem. *Phaemoniella chlamydospora*, *Stereum hirsutu* i *Phellinus ignirarius* su najčešće izolovane gljive iz čokota vinove loze kao uzročnici ove bolesti.

Bolest se najčešće javlja u uslovima toplije klime. Simptomi se mogu javiti na svim delovima vinove loze. Razlikuju se dva tipa bolesti: hronični i akutni. Hronični tip bolesti odlikuje se sušenjem i opadanjem lišća, a akutni iznenadnim sušenjem čokota. Sušenje i opadanje lišća je najčešći tip simptoma. Prvi simptomi se javljaju posle cvetanja vinove loze, na listovima u osnovi lastara, a posle se šire naviše zahvatajući svo lišće. Kod belih sorti na lišću nastaju žućkaste, a kod crnih sorti crvenkaste pege. Spajanjem nekrotičnih pega nastaju velike nekrotične zone između nerava i ivice lista. Lišće se suši i opada. Bobice se ne razvijaju pravilno i ne dozrevaju blagovremeno. Bobice mogu zadržati turgor do kraja ili pucaju i suše se. Simptomi se mogu javiti samo na lišću ili samo na bobicama. Na zeljastim organima simptomi se ne moraju obavezno ispoljiti svake godine. Najdestruktivniji simptom eske je iznenedno sušenje čokota ili pojedinih njegovih delova. To se najčešće dešava u toku toplijeg dela dana, pa se za nekoliko dana lišće i grozdovi sasuše. Na drvenastom tkivu stabla i krakova uočljive su nekroze koje su povezane sa velikim ranama. Na poprečnom preseku stabla uočava se centralni, oštećeni deo. On ima svetlu boju i meke je konzistencije, obrubljen jednom tamnijom zonom tvrdog drveta. Na uzdužnom preseku uočava se zona svetlog, nekrotiranog drvenastog tkiva kome je obično predhodila jedna zona tamno obojenog drveta. Najčešće infekcije nastaju kroz rane posle oštrije razidbe. Pri orezivanju vinove loze ne treba praviti velike rane. Orezane delove treba izneti iz zasada i spaliti. Rezidu obavljati dezinfikovanim alatom, a rezove premazati kalemarskim voskom. Jačati biljke dobrom i pravilnom ishranom. Redovnim merama zaštite protiv ostalih bolesti vinove loze održava se dobra kondiciona stabilnost vinove loze. Pojava eske je veća u vinogradima koji su zapušteni.

***Savetodavac za zaštitu bilja
Bojana Karapandžić, dipl. ing. polj.***

RADOVI NA PČELINJAKU DECEMBRA MESECA

Decembra, koji je prvi mesec zime u kontinentalnom klimatskom području. Pčelinja društva već su oformila zimsko klube. Priroda se postarala da se pčelinje klube formira neposredno ispod medne kape u plodištu.

U područjima koja su nešto hladnija, moguće su i obilne snežne padavine. To ne treba da brine pčelara, jer to pčelama odgovara. Jako je bitno da pčelar nešto češće obilazi svoj pčelinjak. Jedan od razloga su brojne štetočine kojima odgovara ova klimatska situacija. Kontrola postavljenih češljeva na letima košnice je rutina pri svakoj poseti pčelinjaku u decembru.

Stalno proveravati postolja na kojima su košnice i njihovu stabilnost. Sve to proveravati da zbog čestih padavina ne bi tlo pod teretom propalo. Pčelari koji očekuju profit od pčelarstva neće propustiti da izvrše vizuelan pregled pčela. Na taj način pčele se ne uznemiravaju. Posmatra se opšte stanje košnica sa osvrtom na poletaljku. Prati se izlet pčela, u dobrom su stanju one koje izleću iz svoje košnice kao iz „puške“.

Za izradu nove opreme i stručno usavršavanje decembar je jedan od pogodnih meseci, jer je najmanje posla na samom pčelinjaku. Stare ramove koji nisu dobri ili su iz društava koje su imale neku bolest treba odmah spaliti. Najbolji je način zamena starih ramova novim i starih košnica novim.

Praksa nam govori da oni pčelari koji mnogo znaju najviše i uče. Dobar pčelar je stalno uz stručnu literaturu i prisutan je na brojnim predavanjima, seminarima i drugim vidovima edukacije.

Najjednostavniji vid obrazovanja je učenje na sopstvenim greškama.

***Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo
dipl.ing. polj. Nenad Stefanović***

PASULJEV ŽIŽAK

Pasuljev žižak - *Acanthoscelides obtectus* unet je u našu zemlju posle prvog svetskog rata, brzo se raširio i sada ga ima skoro svuda gde se pasulj gaji. Pasuljev žižak oštećuje razne sorte pasulja i druge leguminoze. Uglavnom je štetočina uskladištenog pasulja, ali takođe napada i pasulj u polju.

Imago je 3,5-5mm dug, sivo-smeđe boje sa savijenom glavom na dole. Pokrioca i prvi grudni segment su obrasli dlačicama koje obrazuju male, sivo-bele pege. Pokrioca ne pokrivaju ceo trbuh tako da su poslednji trbušni segmenti jasno uočljivi. Jaja su bela. Larva je beličasta, u prvom stadijumu ima noge koje kasnije izgubi, dugačka 4 mm. Lutka je žuto-bele boje.

Ženka polaže jaja u polju u zrele mahune, a u skladištu na i između zrna pasulja. Najveće štete pravi u skladištu gde može oštetiti i do 50% semena. Prosečno polaže 50-80 jaja u zavisnosti od uslova skladišta (temperatura- najpovoljnija 27-28°C, vlaga i dr.). Iz jaja se izlegu larve koje se kroz semenjaču pasulja ubušuju u zrno. Dužina razvoja traje u zavisnosti od temperature od 30-80 dana. U jednom zrnu može se naći više larvi. Može imati 3-5 generacija godišnje.

Oštećeno zrno nije upotrebljivo. Napadnuta zrna su štetna za ljudsko zdravlje i ne smeju se koristiti za ishranu.

Manje količine pasulja, namenjene ishrani, mogu se izložiti temperaturi od 55-60°C tokom 20 min, ili zamrzavanjem 48-72h, što dovodi do uginjavanja pasuljevog žiška. U skladištima zaštita se vrši preventivno, tako da se zidovi i sve pukotine tretiraju s dozvoljenim insekticidima, gde treba obratiti pažnju na karencu, npr. Etiol tečni 0,2-0,3%, 7-8l na 100m² prostora, tretiranjem 2 dana pre unošenja proizvoda. Može se vršiti dezinfekcija registrovanim preparatima (K-OTHRINE DP-2, K-OBIOL EC-25, DIHIN i sl.). Tokom skladištenja pasulj treba češće pregledati i u slučaju otkrivanja prisustva ove štetočine treba izvršiti njeno suzbijanje za to registrovanim preparatima (K-OTHRINE DP-2, K-OBIOL EC-25, PHOSTOXIN PELETE i sl.) .

***Savetodavac za zaštitu bilja
mr Gordana Jovanović***

**Cene voća i povrća - kvantitativne pijace u Srbiji
za period 10.- 16.11.2014. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	125	120		130	
Grejpfrut	100	100		100	
Grožđe belo ostalo (Grapes white other)	150	100	100		
Grožđe crno ostalo (Grapes black other)	100	100	100		
Jabuka Ajdared (Apples Idared)	35	30	35	40	
Jabuka Z. Delišes (Apples G. Delicious)	50		40	45	
Jabuka Greni Smit (Apples G. Smith)	50		35	55	
Jabuka ostala (Apples other)	55	30	35		
Kivi (Kiwi)	125	110			
Kruška (Pear)	100	100			
Limun (Lemon)	125	130		120	
Mandarina (Mandarin)	80	60			
Orah (Walnut)	1100	1000		1100	
Pomorandža (Orange)	95	95		130	

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Boranija-šarena (String beans-colorful)	220				
Brokoli (Broccoli)	80			170	
Karfiol (Cauliflower)	70			90	
Krastavac-kornišon (Cucumber-pickles)	90		80		
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	120	70	70	110	
Krompir (Potato)	35	30	30	28	
Kupus (Cabbage)	30	25	35	25	
Luk beli (Garlic)	200	170	270	150	
Luk-crni (Onion)	23	25	40	25	
Paprika-babura (Pepper-babura)	120	50	80	110	
Paprika-ostala (Pepper-other)	140				
Paprika-šilja (Pepper-silja)	120	50	80		
Paradajz (Tomato)	130	85	80		
Pasulj-beli (Beans white)	240	300	270	270	
Patlidžan (Eggplant)	150			140	
Praziluk (Leek)	50	50	30	60	
Spanać (Spinach)	100			120	
Tikvice (Zucchini)	120	70		130	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	30	17		30	
Šargarepa (Carrot)	40	50	40	40	

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 10.-16.11.2014. godine

Jedinica mere d/h/ kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija									Vojvodina						Dominantna cena- Srbija								
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin					
Bikovi	>500kg	SM	240																							
Dviske	sve težine	sve rase	220	150	170																					
Jagnjad	sve težine	sve rase	300	250	250	280	230				280	280				250	250			250						
Jarad	sve težine	sve rase	210	160	180	230	180				240	210	210							210						
Junad	<=300kg	SM	240																							
Junad	350-480kg	sve rase				220				240																
Junad	>480kg	sve rase	250																							
Koze	sve težine	sve rase				120	150	140				130				130										
Krave za klanje	sve težine	HF	160																							
Krave za klanje	sve težine	SM				160				150				150							150					
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140	160	150	140	150				150	180	150							150						
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	100	110	130				120	170	150							110						
Prasad	16-25kg	sve rase	220	220	240	180	220	230	260				250	200	230				240	230	250					
Prasad	<=15kg	sve rase	230	220				230	210	270				250	210	240							240	260		
Telad	80-160kg	HF	350																							
Telad	80-160kg	SM				470				450	200	350				390										
Tovljenici	80-120kg	sve rase	180	200	180	210	160				190	200	180				200	180				180	180			
Tovljenici	>120kg	sve rase	170	180	170	150	170				180	190	170							180	170					
Štiježad	sve težine	sve rase	220																							

Stočne pijace u Požarevcu nisu radile po nalogu veterinarske inspekcije zbog bolesti plavog jezika

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 10.- 16.11.2014. godine

Jedinica mere d/h/ kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	okruzi										Dominantna cena- Srbija											
			Braničevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zaječarski	Moravički	Šumadijski	Južno-bački		Južno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Šremski							
Bikovi	>500kg	HF	235																						
Bikovi	>500kg	SM	245	260	230				230	250				240				230							
Dviske	sve težine	sve rase							180				150												
Jagnjad	sve težine	sve rase	230			230	250				240	300	240				240	250			240				
Junad	350-480kg	sve rase				260	210				240														
Junad	>480kg	sve rase	220							240	240	240	240	220				220			240				
Krave za klanje	sve težine	SM				150				160	190	150	150	160							150				
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	140			140	140				150	140	150				150	130			135	140			
Ovca	sve težine	sve rase	110				120	160				120				100				120			120		
Prasad	16-25kg	sve rase	176	230			230	210				230	200	230				240	230	250			230		
Telad	80-160kg	SM				350				420	350	330				390	420	400							350
Tovljenici	80-120kg	sve rase	190	180	180	180				180	430	180	200	180	190	165				180			180		
Tovljenici	>120kg	sve rase	140	170	160				170	190	170	200	160							170					
Štiježad	sve težine	sve rase	170															290							

Republika Srbija

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

Msc. Bratislav Pešić , direktor 064/6454744

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dr Mijodrag Đorđević, 064/6454731, 016/237-361
dipl. ing. Boban Stanković, 064/6454743, 016/273-364
mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Duško Jovanović, 064/6454736, 016/237-360
dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738

Savetodavna služba za stočarstvo

dipl. ing. Slavko Mladenović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243
dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363
dipl. ing. Bojana Karapandžić, 064/8110753